

05

Pierwszy raz i co dalej

Wykład multimedialny

Opis i cel wykładu:

„Komu w drogę, temu ABS” jako postulat profilaktyczny zostanie ukazany w zestawieniu z decyzją o przedwczesnym podjęciu współżycia, motywowaną zestawem typowych argumentów, którym posługują się młodzi ludzie. Bliższe przyjrzenie się im pozwala dowieść powierzchowności wskazywanych motywów. Przedwczesna inicjacja seksualna rodzi określone konsekwencje. Wielu z nich młodzież zazwyczaj nie jest świadoma, ani nawet o nich informowana. W polu widzenia - oprócz negatywnych skutków, takich jak niechciana ciąża czy zagrożenie chorobami - należy umieścić szkody wyrządzane w wymiarze emocjonalnym, psychicznym i duchowym. Młody człowiek, oprócz ukazania mu możliwych skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej, powinien ponad to lepiej zrozumieć rzeczywiste motywy, które kierują go w stronę decyzji o podjęciu współżycia. Są one często ukryte pod warstwą szczytnych deklaracji.

W wyniku przeprowadzonych zajęć uczestnik powinien:

- Poznać konsekwencje, jakie wiążą się z przedwczesną inicjacją seksualną.
- Lepiej rozumieć motywy, które skłaniają go do podjęcia współżycia.

Prezentacja multimedialna do pobrania ze strony:
www.institutarystotelesa.pl/pobierz

01

slajd

Slajd tytułowy

02-04

slajd

Powody, jakie młodzi ludzie podają na rzecz tego, że można (a nawet należy) rozpocząć współżycie są bardziej stwarzaniem sobie alibi niż faktycznymi motywami wolnych i świadomych decyzji.

- **„My się kochamy”** - funkcjonuje jako usprawiedliwienie, wyjaśnienie; ostateczny argument w dyskusji na ten temat.
- **„Jest nam ze sobą dobrze”** - gdyby zapytać na osobności chłopca i dziewczynę, co to znaczy, że jemu/jej jest dobrze, okazałoby się, że mają inne punkty widzenia.
- **„Jesteśmy dorośli”** - w wieku 16-17 nie

można jeszcze mówić o dojrzałości emocjonalnej i zdolność podejmowania życiowych zobowiązań.

- **„Oboje tego chcemy”** - kryje się w nim założenie niemożliwej do zrealizowania w praktyce absolutnej zgodności w postrzeganiu i przeżywaniu „związku” przez oboje.

05

slajd

Ciąg dalszy nastąpił.

Symbolem tego, że przedwczesna inicjacja seksualna należy do zachowań ryzykownych jest - będący jej skutkiem - dwugłot. Zobaczymy wyraźną konfrontację wyjściowych deklaracji z rzeczywistymi skutkami zainicjowanych zachowań. Charakterystyczna rozbieżność treści dotyczy skutków psychicznych i moralnych podjętego współżycia (zob. tytuły slajdów 11-13).

06

slajd

„Cięża”

Dla większości dziewcząt współżycie seksualne wiąże się z mniejszą lub większą świadomością możliwości zostania matką, podczas gdy chłopcy najczęściej nie biorą pod uwagę możliwości ojcostwa. Stąd bierze się typowa reakcja chłopców na wiadomość o tym, że dziewczyna jest w ciąży. Większość z nich nie chce przyjąć tej informacji i odchodzi. Dziewczęta wiedzą o tym na podstawie doświadczenia swoich rówieśniczek. Nie zachowują się jednak asertywnie, podejmują współżycie wierząc, że „mój chłopak nie zrobiłby mi tego”.

07

slajd

„Niespełnione pragnienia”

Zamiast spodziewanych rozkoszy, współżycie bywa często źródłem rozczarowań. Dotyczy to zarówno chłopców, którzy we współżyciu pragną zrealizować rozumiany sprawnościowo autoportret swojej męskości. Także i dziewcząt, które potrzebują więcej czasu, aby ich organizm zdobył dojrzałość do pełnego przeżywania reakcji seksualnych. Bywa i tak, że współżycie ma być receptą na pragnienia, których w ten sposób zaspokoić się nie da. Nie zrekompenzuje np. braku miłości i czułości rodziców. W szczególności chodzi tu o deficyty więzi córek z ojcami.

08

slajd

„Pierwsze podejrzenia”

We współżycie seksualne jest zaangażowany cały człowiek. Nie tylko jego warstwa somatyczna, ale również psychiczna i rozumna. Powinno więc być wyrazem decyzji, a nie skutkiem porywu uczuć czy przypadku („tak wyszło”). Działaniami seksualnym wywołanym jedynie przez atrakcje cielesne lub psychiczne, towarzyszy poczucie zawieszenia w próżni. Rodzi to potrzebę gorączkowego sprawdzania, czy poza współżyciem łączy nas coś więcej. Tym „czymś więcej” może być tylko miłość, którą osoba pokocha drugą osobę, niezależnie od tego, czy współżycją czy nie. Dopiero ślub daje poczucie pewności, że ona i on są dla siebie na wyłączność.

09

slajd

„Utrata zaufania”

Nikt nie chce być kochany ani jako np. czwarty z kolei, ani tylko przez jakiś czas. „Kocham Cię, Ty mój/ moja jedyny/jedyna na zawsze” – tylko taka miłość nie pozostawia otwartych furtek. Do jej rozwoju niezbędny jest dialog, gdyż chłopiec i dziewczyna to dwa różne światy. Zarówno na początku wspólnej drogi, jak i potem pozostaną dla siebie tajemnicą. Stąd tak ważna jest szczerść w relacjach. Ta zaś – jeżeli ma być całkowitym otwarciem się na drugą osobę – wymaga spełnienia odpowiednich warunków. Nie tworzy ich sama tylko bliskość osiągnana we współżyciu, choć jest pod tym

względem bardzo sugestywna. Chłopcu/ dziewczynie, którzy współżyli, wydaje się, że teraz nie powinno być między nimi żadnych tajemnic. Odtąd każdy pozór niewiedzy na temat drugiej strony będzie traktowany jako nieszczerłość i będzie rodzić podejrzenia, a w konsekwencji położy się cieniem na wypracowanym dotychczas zaufaniu.

10-11

slajd

„Gorycz rozczarowania”

Zbyt wczesne podejmowanie współżycia zazwyczaj niszczy relacje i może prowadzić do rozpadu nawet najlepiej zapowiadającego się związku. Jedną z przyczyn jest nieszczerłość w komunikowaniu prawdziwych intencji odnośnie do inicjacji seksualnej. Przeważnie na „tak” są chłopcy, a na „nie” dziewczęta, chociaż te proporcje z wiekiem się wyrównują. Niestety, dziewczęta z różnych powodów (np. aby nie stracić chłopca, atrakcyjnego także dla koleżanek) przyjmują nieszczerą postawę. Najczęściej obraca się to przeciw ich zamiarom i pragnieniom. Slajd 11 zawiera fragment filmu „Ostry makiż”, który ilustruje omawiany problem.

-114-

12

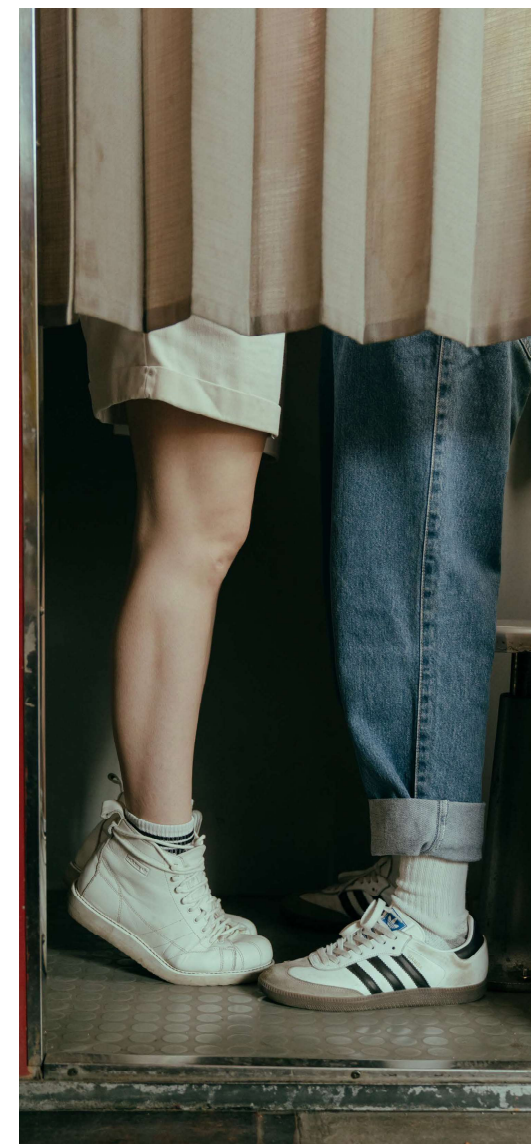
slajd

„Zbyt drogi dowód miłości”

Dla większości dziewcząt współżycie jest wyrazem całkowitego oddania siebie ukochanemu chłopcu. Niestety, rzadko który z nich od razu odwzajemnia się tym samym. Trwanie takiego stanu rzeczy rodzi długofalowe skutki psychiczne i moralne. Najwyższą ceną, którą dziewczęta płacą za dawanie takich dowodów miłości, jest utrata wiary w miłość. Chłopcy, którzy takie dowody przyjmują, degradują swoją męskość do poziomu cynicznego poszukiwacza przygód.

-115-

13

slajd

„Ryzyko przy rozstaniu”

Jeśli nastąpiło pełne fizyczne i psychiczne oddanie, wówczas dla osoby, która została porzucona, najpoważniejszym kosztem jest poczucie zawodu i straty po rozpadzie związku. Kiedy chłopak i dziewczyna są w sobie zakochani i wyrażają swoje uczucia przez fizyczne gesty, ale nie współżyją, to w sytuacji rozpadu ich związku skutki tego rozstania są odwracalne. Natomiast jeśli chłopak i dziewczyna rozpoczęli współżycie, a potem ich związek się rozpadł, następują nieodwracalne zmiany. Ich całokształt można określić jako syndrom złamanego serca (ang.: broken heart syndrome). Przyczyny wywołujące te niekorzystne następ-

stwa zostały opisane przez psychologiczne prawa pierwszych potąceń i generalizacji.

Z badań przeprowadzonych przez A. Oblacińską i B. Woynarowską (Warszawa 2006, tab. 3.9) wynika, że w grupie młodzieży (w wieku 18-25 lat), która podjęła współżycie, zmiany partnerów zdarzają się często. Tylko 40% badanych deklaroowało, że pozostaje wiernym partnerowi, z którym doszło do inicjacji; 25% miało następnego partnera seksualnego; 35% zadeklarowało trzech i więcej. Większość osób podejmujących współżycie ufa, że spotkała kogoś jedyne i na całe życie. Ryzyko, że tak nie jest, wynosi – jak wynika z powyższych badań – co najmniej 60%.

Nie o samą statystykę jednak tu chodzi. Pragnienie szczęścia osiąganego w miłości wiernej i wyłącznej nie wynosi mniej niż 100%. Dlatego właśnie frustracja w tej dziedzinie jest nieobliczalna w skutkach. Znajduje to odzwierciedlenie w powszechnej opinii młodzieży. Straty poniesione na skutek współżycia, które zakończyło się bolesnym rozstaniem, są często wymieniane jako większe zagrożenie niż choroby przenoszone drogą płciową lub niechciana ciąża.

14-16

slajd

Ciąg dalszy nie nastąpił

Drugą część wykładu rozpoczniemy od prezentacji fragmentu filmu, który poszerzy perspektywę widzenia „tych spraw”, aby zobaczyć, że współżycie nie musi być koniecznym wyrazem miłości, co dla wielu młodych ludzi jest sprawą oczywistą i to niezależnie od osobistych doświadczeń.

Rozmowa kierowana, ewentualnie dyskusja:

–Czym jest odwaga dla Magdy, a czym dla Filipa?

–Czym jest odwaga według ojca Filipa?

Pogadanka podsumowująca:

– „Dużo straciłem, ale z perspektywy czasu myślę, że się opłacało” – mówi ojciec Filipa.

Jak reaguje chłopak? I jak odnieść to stwierdzenie do zagadnienia przedwczesnej inicjacji seksualnej i zagrożeń, które w związku z tym mogą spotkać młodych ludzi

17

slajd

Komu w drogę, temu ABS

Na zakończenie wykładu warto ponowić postulat profilaktyczny, który chroni przed rozczarowaniem i zranieniami wywołanymi przedwczesną inicjacją seksualną oraz oczyszcza związek dwojga ludzi z fałszywych intencji, które skłaniają ich do współżycia.

„Dam Ci wszystko, to co lubię, ale siebie dam po ślubie.”

***„Dam Ci wszystko,
to co lubię, ale siebie
dam po ślubie.”***

Literatura:

- Cekiera Czesław, Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych. Metody, programy, modele, ośrodki zakłady, wspólnoty, Lublin 1998.
- Dziewiecki Marek, Integralna Profilaktyka uzależnień w szkole. Krótki poradnik psychologiczny, Kraków [2003].
- Grzelak Szymon, Profilaktyka ryzykownych zachowań seksualnych młodzieży. Aktualny stan badań na świecie i w Polsce, Kraków 2009.
- Komorowska-Pudło Marta, Seksualność młodzieży przełomu XX i XXI wieku, Kraków 2013.
- Oblacińska Anna, Woynarowska Barbara, Zdrowie subiektywne, zadowolenie z życia i zachowania zdrowotne uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Polsce w kontekście czynników psychospołecznych i ekonomicznych, Warszawa 2006.
- Szymańska Maria Monika, Woynarowska Barbara, Mazur Joanna, Zachowania seksualne młodzieży w Polsce i ich zmiany w latach 1990-1998. „Problemy Rodziny” 2000, nr 6, s. 8-16.
- World Health Organization, Research for universal health coverage: World health report 2013, <http://www.who.int/whr/2013/report/en/> [dostęp: 4 IX 2018 r.].

Materiały do pobrania:

Ze strony www.instytutarystoteles.pl/pobierz można pobrać bezpłatnie następujące pliki

A. Prezentacje multimedialne:

1. Ona i On stworzeni dla siebie
2. Miłość niejedno ma imię
3. Fazy rozwoju więzi damsko-męskiej
4. Komu w drogę, temu ABS
5. Pierwszy raz i co dalej

B. Filmy edukacyjne:

1. Czekolada
2. Jeden film za daleko
3. Po drugiej stronie lustra

C. Załączniki do wykładów:

1. Zestawienie porównawcze cech kobiecych i męskich
2. Podróżą każda miłość jest
3. Opowieść o złotym loku

